

AUTENTICITAT

Isidor Cònsul

Tot i que, fonamentalment, la Montserrat Roig ha estat una narradora, un dels textos més bells que mai li he llegit és el que publicà a "Serra d'Or" (setembre de 1989) parlant de la necessitat de la poesia. Es un text que abans ja havia escoltat en l'acte d'atorgament del premi "Amadeu Oller" a la sala de la parròquia barcelonina de Sant Medir.

I tinc el convenciment que es tracta d'un text que retrata, amb absoluta nitidesa, el tarannà, la lucidesa i el tremp intel.lectual de ferro forjat de qui fou, també, una gran lectora de poesia. En el discurs reclamava autenticitat i ironitzava sobre els poetes que tenen la mà dreta de "yuppy" i l'esquerra d'"outsaider". Reclamava l'autenticitat de qui s'ho juga tot darrera l'essencialitat del mot i bescantava, per contra, els poetes que, des de sempre, han aprofitat una entrada de cavall sicilià en èpoques de joventut procaç per rendibilitzar-ho després en feines de molt més guany econòmic. Allò que ara en diuen un dissenyador o bé un animador cultural.

L'autenticitat. Aquest em penso que és un dels trets fonamentals de la seva trajectòria. L'autenticitat dels qui varen creure que la utopia era possible i que el Maig del 68 fou una aventura immensa en el sentit més ampli de la paraula. Traduït en termes de literatura, tot això vol dir que des de ben jove apostà decididament, com a escriptora de creació, per la llengua i la cultura que li eren pròpies. Ara és fàcil de dir, però vint-i-cinc anys enrera no ho era tant, i menys per a una joveneta que just abastava la vintena. Ahir mateix, en Tisner em recordava, quan el vaig telefonar per assabentar-lo de la mala nova, que la Montserrat havia estat una de les peces cabdals a l'hora de recuperar el Centre Català del PEN CLUB.

Llavors, el PEN Català era a l'exili i estava representat, gairebé en

exclusiva, per Joan Baptista Roca. L'objectiu era retornar-lo a Catalunya per tal de convertir-lo en una eina que organitzés i aglutinés els escriptors catalans. Això fou el 1968 o el 1969 i el moment era del tot oportú: l'escriptor Manuel Cruells era a la presó per delictes de consciència i sobre Manuel de Pedrolo hi havia tres demandes judicials relacionades amb la censura. Des d'una perspectiva política, aquesta autenticitat -de ferro forjat, com he dit abans- l'ha mantiguda allunyada de la temptació del cinisme transformista i no l'ha deixada caure tampoc en el pou sense fons del decencís a ultrança.

Esriptora fonamental, narradora més que notable, assagista lúcida i articulista de sensibilitat esmolada, li devem alguns llibres inoblidables, i remarco la meua flaca per L'agulla daurada. Malgrat això, m'abellix de recordar-la per aquest tarannà d'autenticitat que tant convé a una literatura com la nostra i de lamentar profundament que la mort enamorada, com en el poema de Miguel Hernández, se l'hagi enduta tan aviat.

Isidor Cònsul